

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2002-1-50 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 05-40/552-133
Karar Tarihi : 17.6.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN
Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Salim AYDEMİR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Cam Elyaf Sanayii A.Ş.

D. TARAFLAR

: - Cam Elyaf Sanayii A.Ş.
Bayramoğlu Sapağı, Çayırova
Gebze - Kocaeli

- Cam Elyaf Sanayii A.Ş. bayileri

E.DOSYA KONUSU: Cam Elyaf Sanayii A.Ş.'nin bayileri ile imzalamış olduğu anlaşmalara menfi tespit belgesi verilmesi/muafiyet tanınması talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Çeşitli tarihlerde kurum kayıtlarına giren ve en son 27.1.2005 tarih, 631 sayılı yazı ile eksiklikleri tamamlanan başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4, 5 ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 13.6.2005 tarih, 2002-1-50/MM-05-HHÜ sayılı Muafiyet Raporu, 15.6.2005 tarih, REK.0.05.00.00-130/128 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-40 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Cam Elyaf Sanayii A.Ş. (Cam Elyaf) ile yeniden satıcılar arasında imzalanan "Camelyaf Glassfiber / Elyaf ve Camelyaf Polyester / Jelkot Ürünleri Tek Elden Satın Alma Sözleşmesi"nin 5.2., 5.3.1. ve 5.4. maddelerinde yer alan hükümleri nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceği,
- Söz konusu sözleşmenin, 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olduğu

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İlgili başvurunun konusunu oluşturan cam elyafı ve polyester ürünleri, cam takviyeli plastik (CTP) ürünlerin, üretim tekniklerine bağlı olarak doğrudan veya dolaylı olarak girdisidir. Cam elyafı ürünleri, kullanım amacına göre; keçe, kırılmış elyaf ve fitil gibi alt bölümlere de ayrılabilir. Polyester ürünleri de kullanım amaçlarına göre; genel amaçlı, boru polyesteri, döküm polyesteri, jelkot gibi sınıflara ayrılabilir. Ancak işbu karar kapsamında ayrıntıya girilmesi gerekli bulunmayıp, ilgili ürün pazarı "cam elyafı ürünleri" ve "polyester ürünleri" olarak tanımlanmıştır.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Bildirime konu sözleşmede yer alan ürünlerin, pazar koşulları bakımından ülkenin tamamında homojen özelliklere sahip olması, bölgesel nitelik taşımaması nedeniyle herhangi bir bölgesel coğrafi pazar söz konusu değildir. Bu nedenle ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak değerlendirilmiştir.

H.2. Değerlendirme

Rekabet Kurulu'nun 18.10.2002 tarih, 02-63/799-M sayılı kararı uyarınca Cam Elyaf'a gönderilen 18.4.2003 tarih, 887 sayılı yazıyla; Rekabet Kurumu'na 1998, 1999 ve en son 2002 yıllarında yapılan başvurulara konu sözleşmelerin yürürlükte olup olmadığı sorulmuştur. Söz konusu yazıya cevaben, Kurum kayıtlarına 16.5.2003 tarih, 2173 sayı ile giren yazıda; daha önce bildirilen sözleşmelerden yalnızca, Kurum kayıtlarına 7.5.2002 tarih, 2098 sayı ile intikal eden, "Cam Elyafı ve Polyester Ürünleri Tek Elden Satın Alma Sözleşmesi"nin yürürlükte olduğu, diğerlerinin ise yürürlükten kalktığı bildirilmiş, yürürlükte olan sözleşmenin de 2002/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde yeniden inceleneceği ve Tebliğ'e aykırılıkların bulunması halinde bu aykırılıkların giderileceği ifade edilmiştir.

Müteakiben Raportörlerce, ilgili teşebbüs yetkilileri ile konuya ilişkin bir görüşme yapılmış ve Cam Elyaf'ın o tarihte yürürlükte olan sözleşmesinin bir nüshası alınmıştır. Son olarak, Kurum kayıtlarına 27.1.2005 tarih, 631 sayı ile giren yazıda; söz konusu sözleşmede bazı değişiklikler yapıldığı belirtilerek, sözleşmenin yeni hali ilgili yazı ekinde sunulmuştur.

Yürürlükten kalkan sözleşmelerde herhangi bir "açık rekabet ihlali"ne rastlanmadığından, sadece yürürlükte olduğu ifade edilen sözleşme, yukarıda bahsedilen değişiklikler dikkate alınmak suretiyle değerlendirilmiştir.

İlgili başvuruda; Cam Elyaf ile yetkili satıcıları arasında imzalanan "Camelyaf Glassfiber/Elyaf ve Camelyaf Polyester/Jelkot Ürünleri Tek Elden Satın Alma Sözleşmesi" ve sözleşmenin eki niteliğindeki "Camelyaf Glassfiber/Elyaf ve Camelyaf Polyester/Jelkot Ürünleri Yeniden Satıcılar İçin Satış Koşulları" (Satış Koşulları) ile ilgili olarak menfi tespit belgesi verilmesi, bunun uygun bulunmaması durumunda ise, söz konusu başvurunun muafiyet bildirimi olarak değerlendirilmesi talep edilmektedir.

H.2.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

"Camelyaf Glassfiber/Elyaf ve Camelyaf Polyester/Jelkot Ürünleri Tek Elden Satın Alma Sözleşmesi" ve Satış Koşulları'nın, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken maddelerine aşağıda yer verilmiştir:

Sözleşmenin, "Satış Koşulları" başlıklı 5.2. maddesinde; "Cam Elyaf yetkili satıcılarının bulunduğu bölgenin pazar talep potansiyelini göz önünde bulundurarak aylık ve yıllık asgari tonaj limitleri belirleyebilir ve koşullarını düzenler." ifadesi yer almaktadır.

Yukarıdaki madde ile ilintili bir başka düzenleme olan, sözleşmenin "Yeniden Satıcı İndirimi" başlıklı 5.3.1. maddesinde; "Uygulama Koşulları" başlığı altında ikinci paragrafta; "Yetkili Satıcı aylık limitini gerçekleştirdiğinde ilave olarak elyaf ürünlerinde %(...), polyester ürünlerinde %(...) indirim hakkı kazanır." denilmekte; son paragrafta ise, "Toplam yıllık hedefin gerçekleşmemesi durumunda, daha önce aylık olarak verilen fatura dışındaki ilave iskontolar Cam Elyaf A.Ş. tarafından yasal faizi ile tahsil edilir." ifadesi yer almaktadır.

Bu düzenlemeler, yetkili satıcılara dolaylı olarak rekabet etmeme yükümlülüğü getirebilecek niteliktedir. Ancak, aşağıda yer verilen düzenleme ile rekabet etmeme yükümlülüğünün zaten açık bir şekilde de getirildiği görülmektedir:

Sözleşmenin, "Yeniden Satıcının Sorumluluğu" başlıklı 5.4. maddesinde; "5.4.1 Yeniden Satıcı, bu sözleşme süresi içinde Cam Elyaf'ın satış listesindeki cam elyafı ve polyester ürünlerinin yerli ve/veya yabancı markalı benzerlerini veya başka cinslerini hiçbir surette alıp satamayacağını, imal edemeyeceğini ve aracılık etmeyeceğini kabul ve taahhüt eder. Camelyaf Satış Listesi dışındaki, camelyaf ve polyester yerli ve/veya yabancı markalı ürünlerin satışı için Cam Elyaf San. A.Ş.'nin yazılı izni alınacaktır." denilerek, yetkili satıcılara açıkça rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmektedir.

Sözleşmeye ilişkin yukarıda yer verilen maddelerle yetkili satıcı üzerine rekabet etmeme yükümlülüğü getirildiğinden, söz konusu düzenlemeler Kanun'un 4. maddesine aykırıdır. Dolayısıyla, bahse konu sözleşmeye ilişkin olarak menfi tespit belgesi verilemeyecektir.

H.2.2. Muafiyet Değerlendirmesi

Sözleşme; Cam Elyaf tarafından pazarlanmakta olan Camelyaf markalı çeşitli ürünlerin, yeniden satıcı tarafından Cam Elyaf'tan alınarak satılmasına ilişkindir. Dolayısıyla, sözleşme ile yeniden satıcılık ilişkisi kurulmakta olup, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında dikey anlaşma mevcuttur. Bu bakımdan, sözleşmenin öncelikle grup muafiyeti kapsamında olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verildiği üzere, sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı bulunan hükümleri; yetkili satıcı üzerine, doğrudan ya da dolaylı olarak rekabet etmeme yükümlülüğü getiren, 5.2., 5.3.1. ve 5.4. maddeleridir.

Rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin düzenlemelerin, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilebilmesi için, istisnai haller dışında, süresinin beş yılı aşmaması gerekmektedir. Rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin düzenlemelerde herhangi bir süre tahdidi bulunmamakla birlikte, süreye ilişkin 3. maddede; sözleşmenin 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girdiği ve ayrıca herhangi bir ihbara gerek kalmaksızın 31.12.2005 tarihinde kendiliğinden sona ereceği hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede, sözleşmenin ve sözleşme ile getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin bir yıl olduğu anlaşılmıştır.

Rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin hükümler dışında, Kanun'un 4. maddesine aykırı nitelikte başka bir hüküm bulunmadığından, sözleşme 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlanmaktadır. Ancak muafiyet, sözleşmenin, Kanun'un 4. maddesine aykırı olup olmadığına ilişkin olup, Kanun'un 6. maddesinin uygulanmasını engellememektedir. İşbu karar kapsamında da, sadece Kanun'un 4. maddesi dikkate alınmış, herhangi bir hakim durum analizi yapılmamıştır. Dolayısıyla, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 8. maddesinde de açıklandığı üzere, bu değerlendirmenin, Kanun'un 6. maddesinin uygulanmasına herhangi bir engel teşkil etmeyeceği ifade edilmelidir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- Cam Elyaf Sanayii A.Ş. ile yeniden satıcılar arasında imzalanan "Camelyaf Glassfiber / Elyaf ve Camelyaf Polyester / Jelkot Ürünleri Tek Elden Satın Alma Sözleşmesi"ne 5.2., 5.3.1. ve 5.4. maddelerinde yer alan hükümleri nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,
- Söz konusu sözleşmenin, 2002/2 sayılı Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına

OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.